

244
 Így volt a megyeház és környéke 1842-ben

megkésztessék! Ez pedig a gyümölcs- és zöldségellátás javulását, s a takarmánytermesztés növekedésével a tej- és húshozam növekedését hozza magával. Bármilyen furcsán hangzik — ez is történelem! A jelenkor történelme, hiszen éppúgy az ország gyarapodását szolgálja, mint másfél évszázada a hajózás, a takarékpénztár és a többi fontos gazdasági eredmény.

BÜCSÜZZUNK EL A KÖZGYÜLÉSI TEREMTŐL — és nézzünk még be a második udvarba is. Az épületnek ez a része hosszú időn keresztül börtön volt. Siralomházában sok szegénylegény, betyár, és az 1848-as szabadságharc után sok becsületes hazafi búcsúzott itt az élettől. Itt raboskodott Jókai híres regényalakja: Ráby Mátyas, a »Rab Ráby«. Az egykori börtönben őrzik a Ráby-per aktáit. Ez a rész ugyanis — a harmadik udvar épületével együtt — az ország második legnagyobb levéltárának, a Pestmegyei Levéltárnak épülete.

A HARMADIK UDVARBA átjárón keresztül jutunk. Az átjáró egyik oldalán csupasz téglafal. A felszabadulás utáni újjáépítés alapozásainál talált téglarétegekből állították össze. Minden egyes téglába bélyeget égettek: mikor készült. Az egyikben Mária Terézia monogramja és a dátum: 1750. Ez az első magyar téglavetőben készült, amely a mai Széna tér helyén állt. Szedetileg a királyi palota építkezéséhez égették, de... úgy látszik már akkor is ismerték az építőiparban a »tiltott anyagmozgatást«, mert különben hogyan került volna Budáról ide, a Városház utcai építkezéshez ez a téglá?! A harmadik udvar a legnagyobb a három közül. Alagsorában istálló volt 140 ló részére, a földszinten kocsiszín a megyegyűlésre érkező urak fogatai számára, az emeleten pedig a megyei tisztviselők lakásai. Most érdekes régi iratok, nemességadományozó levelek, céhkönyvek, régi térképek sorakoznak a levéltár polcain. [Krizzsán László, a levéltár egyik munkatársa poros dossziét emel le a felső polcra. Benne az első magyar színház fizetési listája a színészek aláírásával: Déryné, Bartha János, Lendvay, Egressy, Laborfalvy Róza, Erkel Ferenc karnagy. Előlegkérő cédula Lavotta János aláírásával — az egyetlen írott emlék a óta mesterétől.

Búcsúzzunk töle-tek mesélő falak. A hátsó kijárat kapualja visszaveri lépteink zaját, és már kinn is vagyunk a Semmelweis utcában. A mai Budapest forogtatágában...

Hódos Judit

Ezek mögött az ablakok mögött vitázott a megyegyűléseken Kossuth és Széchenyi, itt szóltak fel Petőfi

(Foto: Acs Irén)

Mesélő falak

A levéltár legrégebbi okmánya, Pest város szabadsalomlevele, amelyet IV. Bélától kapott 1244-ben

V. KERÜLET, VÁROSHÁZ UTCA 7. Nagy, sárga épület, homlokzatán korinthisz oszlopokkal, a bejárat mellett tábla: **Pestmegyei Tanács. Műemlékház. 1842-ben épült.** Az épületnek — az egykori vármegyeházának, vagy talán inkább épületcsoportnak — három udvara van. Az első udvarban ismerős kép fogad. Magyar klasszicista stílusban épült ház, árkádos földszint, széles, barátságos folyosók, az emeletet sárgára festett, vastkos dór oszlopok tartják. A széles párkányra támaszkodva innen tartotta szónoklatát a XIX. század számos Pest megyei képviselője, neves államférfia. Szemben a volt közgyűlési terem kovácsoltvas erkélyre nyíló tágas ablakaival. Egy kép villan az emlékezetembe. Széled mosolyú lány, nyalka huszártiszt áll ezen az erkélyen... Itt forgatták a Noszty fiú esete Tóth Marival című filmet.

KÖZGYÜLÉSI TEREM. Az épületcsoportnak ez a legrégebbi része. 1696-ban épült, és még az 1837-es nagy árvíz sem tudta elmosni erős, terméskő falait. Sok érdekes esemény történt ebben a teremben. Itt választották 1847-ben Széchenyit Pest megye követévé, s itt nevezte őt Kossuth a legnagyobb magyarnak. Itt született meg a Vaskos Intézete, a Nemzeti Színház, a Pesti Hazai Takarékpénztár, a Lánchíd, a Műegyetem és sok más, a haladást szolgáló intézmény terve. De a terem nemcsak a régi dicsőségről beszél. Az ódon falak között mai problémákat, feladatokat tárgyalnak a Pestmegyei Tanács vezetők. Most is jelentős tervek születnek itt, s a tanácsüléseken nagy eredményekről számolhatnak be Pest megye képviselői. A legutóbbi tanácsválasztások óta eltelt négy év alatt 855 millió forintot fordítottak Pest megye községeinek

fejlesztésére. Egy beszédes példa: vidéken — így Pest megyében is — elég gyenge lábon áll a lakosságnak dolgozó javító-szolgáltató ipar. Ezért elhatározták, hogy 1962-ben 65 különböző, új üzemeget állítsanak fel a megyében, s a 65-ből 193 lett! És a jövő tervei is sokatígérők. Egy a sok közül: jelenleg mintegy 12 000 hold öntözött területe van Pest megyének. 1963-ban ezt

